

LEDER FORUM

NR. 3/2014 – 12. ÅRGANG. LEDERBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE

-
- 3 Å SKAPE MAGI SAMMEN**
Leder
- 4 LANDSLEIR: ASKER 2014**
Glimt fra sommerens store hendelse: landsleir!
- 7 NYTT HÅP FOR FRAMTIDA**
Årets Globalaksjon går til Ilula Orphan Program i Tanzania.
- 8 SKAP OPPLEVELSER FOR FLERE SPEIDERE**
Forslag til rekruttering.
- 10 DITT BIDRAG BETYR NOKO!**
Viselandssjefen har ordet.
- 10 ER VI DISKRIMINERENDE?**
Generalsekretærens hjørne.
- 11 LYSSPOR**
Tekstene i andakten er skrevet av Solveig Leikvoll.
- 12 ROVERSIDER**
Om roverprogrammet på landsleir og høstens roverfemkamp/rovertreff.
- 14 FORBUNDSNYTT**
Store og små nyheter fra organisasjonen.
- 16 SPEIDERMERKER.NO**
I forbindelse med programrevisjonen ble speidermerker.no lansert på landsleiren. Sjekk ut de nye merkenet!
- 18 TRYGG OG SIKKER SPEIDING**
Trygg og sikker speiding er navnet på forbundets nye ressurshefte om sikkerhet og beredskap.
- 20 DET SKJER PÅ NORDTANGEN**
KFUK-KFUM-speidernes nasjonale speidersenter på Nørtangen er i stor utvikling.
- 22 SULDALSHEIENE**
Ole Martin Haugen forteller om sitt favorittfjell i Mitt fjell-spalten.
- 24 ARRANGEMENTSINFO**
Aktuelle arrangementer.

Å SKAPE MAGI SAMMEN

Hver morgen og kveld ble jeg stående i noen minutter og se utover dette havet av telt, leirgater, tårn og andre imponerende byggverk.

PÅ LANDSLEIREN i sommer hadde jeg gleden av å bo i stabsleiren. I en ganske bratt skråning, der jeg la meg øverst i teltet om kvelden og våknet i bunn av teltet om morgenen. Akkurat som det skal være på leir. Fordelen med å bo i denne skråningen var at jeg hadde god utsikt utover leirområdet. De høye tårnene og det imponerende byggverket på sletta, kopien av Maud, skipet til Amundsen. Hver morgen og kveld ble jeg stående i noen minutter og se utover dette havet av telt, leirgater, tårn og andre imponerende byggverk. Morgenfugler på vei til morgenstellet, eller natteranglere på vei for å pusse tenner før hodet treffer puten.

LANDSLEIR ER MAGISK, og det var fantastisk å kunne stå på denne høyden og suge inn atmosfæren. Kjenne på at jeg er takknemlig for å få lov til å være en del av dette.

TAKK FOR DITT BIDRAG til å gjøre Asker 2014 uforglemmelig. Det fantastiske med landsleir er alle som bidrar til fellesskapet. Leirstab og hovedkomité som har planlagt leiren i et par år, maur som jobber nærmere tre uker med rigging og riving av leir, ledere som har med seg gruppen på tur, foreldre som hjelper til som medledere, speidere som skjøtter sine oppgaver på gruppeområdet på eksemplarisk vis, rovere som viser speiderne hvordan de kan lage tøffe tårn og spektakulære byggverk. Alle bidrar, på ulikt vis og med ulike forutsetninger. Og sammen skaper vi magi.

SPEIDERE OG LEDERE VISER stor kreativitet på gruppeområdene: ladekasser, varmtvannsberedere, dusjer, bakerovner, diskotek, dører og portaler. Det er utrolig hva speidere er får til på leir. Kun med noen raier, sisal og kreative hoder som utgangspunkt.

ASKER 2014 VAR tett på nærmiljøet. Det er lenge siden en landsleir har vært i et tettbebyggt strøk. Det gikk fint. Imponerte naboer, mange besøkende og godt besøk av hovedstadspressen. Mange har fått et innblikk i hvilken magi som skapes på landsleir, når 5500 speidere og ledere alle gjør sitt for at leir-område, aktiviteter, fellessamlinger, og leiropplevelsen skal bli best mulig.

PÅ FREDAGEN i leiruken ble det gitt ut et leirmagasin som jeg håper du koser deg med etter du har kommet hjem. Jeg håper du har brukt tiden på å hvile ut etter leir, mimre, se bilder i magasinet, på nett og i sosiale medier. Hold kontakten med de nye vennene og bekjentskapene du fikk på leir. La følelsen av magi leve lenge!

Svein Olav

LEDERFORUM

Nr. 3/2014
12. årgang
Lederblad for Norges KFUK-KFUM-speidere

Redaktør:
Svein Olav Ekvik / svein.olav@kmspeider.no

Redaksjonskomité:
Ragnhild Erevik Fosse
Svein Olav Ekvik

Utgiver:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
www.kmspeider.no
facebook.com/kmspeider

Org.nr: 971.274.018
Bankgiro: 3000.16.88487

Landssjef: Anders Østebø
Generalsekretær: Heidi Furustøl
Layout: Helene Moe Slinning
Trykk: 07 Gruppen AS
Forsidefoto: Harald Undheim
Opplag: 3600

Lederforum er trykket på miljøvennlig papir.

Naboene i Asker hadde god utsikt til det som skjedde på leirområdet. Foto: Dave Bird

HER KAN DU MIMRE

Nå som landsleiren har kommet litt på avstand kan det være morsomt å se tilbake og gjenoppleve noen av de flotte opplevelsene vi hadde sammen. Sjekk ut:

kmspeider.no/asker2014
Instagram #kmspeider #asker2014
Facebook.com/asker2014
asker2014.blogspot.no
I media på kmspeider.no
youtube.com/kmspeiderne

TAKK FOR EN FANTASTISK LANDSLEIR!

Avslutningsleirbålet markerte slutten på en utrolig landsleiruke. Speidere og ledere sang av full hals på leirsangen *Closer*. Sammen skapte 5500 speidere fantastiske opplevelser og gode minner på jordene i Asker i sommer.

Her får du noen glimt fra leiren. Se også side 4–6 i Speiderbladet.

Lederne fikk også litt å bryne seg på under landsleiren. Her er ledere fra Bekkelaget opptatt med lederfres. Foto: Geir Anders Rybakken Ørslien

Stor innlevelse under speiderrop-konkurranse på leirbålet. Foto: Leif Egil Hegdal

LEDERPROGRAM

Lederfelleskap rundt bålet om kvelden. Lederne hadde også et godt tilbud på leiren, med kortkurs, seminarer, ledertelt, lederkro og Primitiv Camp.

Foto: Harald Undheim

Foto: Dave Bird

ASKER 2014 MILJØFYRTÅRSERTIFISERT

For andre gang ble en KFUK-KFUM-speiderlandsleir miljøsertifisert. Ordfører i Asker, Lene Conradi, overleverte Miljøfyrtårnsertifikatet til leirsjef Lene Ree Hauge på åpningsleirbålet.

LANDSLEIREN FIKK MYE MEDIEOMTALE

Landsleiren fikk mye og bra medieomtale under leiren. Både NRK Dagsrevyen, TV2, flere radiokanaler, aviser og nettredaksjoner var på besøk. Her blir Karoline Moldskred fra Blindheim intervjuet av TV2.

Foto: Svein Olav Ekvik

LEIRMAGASIN OG POSTKORT

Ønsker du flere eksemplarer av leirmagasinet, eller postkortet som ble laget under landsleiren? Flere kan bestilles i Speiderbutikken.

Camilla Jensen og Jone Surnevik Kristiansen giftet seg foran over 5000 speidere. Foto: CF Salicath

Mange morsomme aktiviteter på speidertivoliet på fredagen. Foto: Lars Røraas

Mange gjorde kreative krumspring under Globalløpet. Foto: Harald Undheim

600 internasjonale deltakere var med på å sette preg på landsleiren. Foto: CF Salicath

Med enkle hjelpemidler kan man lage en utmerket utsiktspost! Foto: Dave Bird

Kursleder Eirik Gripp Bay hadde godt besøk i Primitiv Camp gjennom hele uken. Mange fikk prøve seg på primitive ferdigheter, som å gjøre opp ild uten fyrstikker.
Foto: Leif Egil Hegdal

PÅ BAR BAKKE

VAR DU INNOM Primitiv Camp på landsleiren? Da fikk du også en smakebit på hva du kan oppleve på kurset «På bar bakke» som holdes 2.–5. oktober. Er du speiderleder og over 18 år? Er du glad i å være ute i skog og mark? Er du interessert i å lære av andre, og å dele det du selv kan? Bli med!

KURSET EGNER SEG for voksne ledere som regner seg som erfarne innen friluftsliv, men som ønsker seg nye opplevelser, utfordringer og ferdigheter. Les mer om kurset på speiderprogram.no.

TØFFE STABSJAKKER FRA STORMBERG

DU VAR VEL på landsleiren?! Da la du kanskje merke til at noen i staben gikk rundt i disse tøffe jakkene fra Stormberg? Det er en tradisjon at de frivillige som har vært med å planlegge og gjennomføre landsleir får en fin gave som takk for innsatsen.

HOVEDKOMITEEN ØNSKET å gi staben stilige jakker med god kvalitet. Det ble mulig gjennom en sponset avtale med Stormberg. Årsaken til at Asker 2014 valgte å samarbeide med nettopp denne bedriften er både fordi produktene er bra, men også fordi denne bedriften er tett på samfunnsengasjement. Stormberg ble faktisk kåret til Norges mest bærekraftige bedrift i 2014. Det passet perfekt for profilen til Asker 2014, siden samfunnsengasjement var tema for leiren!

STORMBERG FORSØKER blant annet å redusere miljøbelastningen både i produksjonen av klær og produktene i seg selv. I tillegg krever Stormberg at faglige og menneskelige rettigheter blir overholdt i alle fabrikker som produserer for dem.

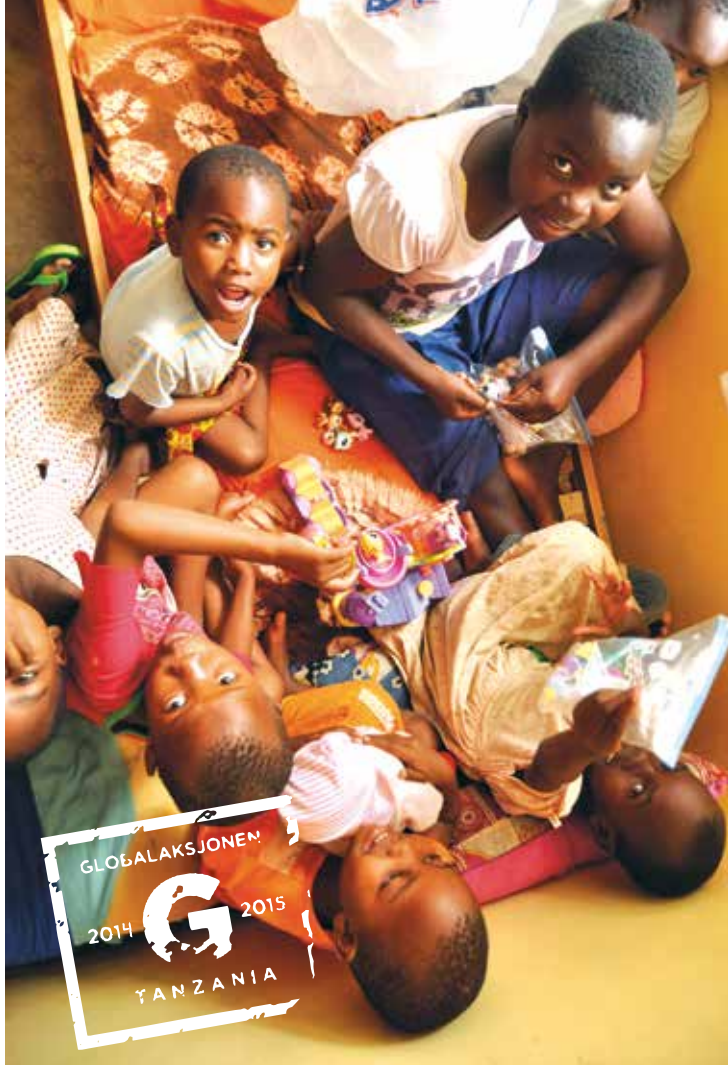
HITTEGODS FRA LANDSLEIR

Vi har en del klær og utstyr som ble liggende igjen etter landsleiren. Savner du noe? På kmspeider.no/landsleir finner du en oversikt over hittegodset fra Asker 2014. Send oss en e-post på post@kmspeider.no, eller ring oss på 22 99 15 50 om du finner noe som er ditt.

Foto: Ingeborg Marie K. Skjelmo

STORMBERG
SMÅ TURER ER OGSÅ STORE

NYTT HÅP FOR FRAMTIDA

Årets Globalaksjon ble løpt i gang under Globalløpet på Asker 2014. Nesten 1500 speidere fra 250 grupper deltok i løpet, og det ble samlet inn totalt 667 899 kroner til Ilula Orphan Program og Ilula YWCA i Tanzania. Av totalsummen kom 76 967 kroner inn på speidertivoliet på fredag. Tusen takk for innsatsen og for en strålende start på årets aksjon!

TEKST > Ingun Tøndel //

FOTO > Ragnhild Stokke Lundetræ //

GLOBALAKSJJONEN VIL i kommende periode arbeide med Ilula Orphan Program (IOP) og Ilula YWCA for å skape en trygg oppvekst og utdanning til barn og unge i Ilula i Tanzania.

GLOBALAKSJJONEN ER en årlig solidaritetsaksjon der KFUK-KFUM-speiderne og Norges KFUK-KFUM samler inn penger og støtter arbeid i land som vi gjennom KFUK-KFUM-Global samarbeider med. Hele den norske KFUK-KFUM-bevegelsen er med! Vi ønsker å engasjere barn og ungdom i Norge til å samle inn penger, og til å få en forståelse av hvordan hverdagen til andre barn og unge i verden utarter seg. Det finnes mange kreative måter å samle inn penger på, i det vedlagte Globalaksjonsheftet kan du finne flere tips om dette.

15. SEPTEMBER ER den offisielle starten på den nye aksjonsperioden og mange grupper har allerede startet planleggingen av gjennomføringen av aksjonen lokalt. I aksjonspakken som er sendt ut til alle enhetsledere

finner dere den informasjonen dere trenger for å snakke om Globalaksjonen i gruppa, og å gjennomføre aktiviteter knyttet til Globalaksjonen samt få tips til hvordan gruppa kan samle inn penger.

TEMA FOR GLOBALAKSJJONEN 2014-2015 er *Nytt håp for framtida*. I Ilula i Tanzania driver IOP og Ilula YWCA barnehjem, High School, fosterhjemsordninger, speidergrupper og spare/låne-grupper. Over 1500 barn får hjelp til en tryggere hverdag og til utdanning takket være IOP og Ilula YWCA, og gjennom Globalaksjonen kan KFUK-KFUM-speiderne bidra til dette.

PÅ KMSPEIDER.NO og speiderprogram.no finnes det mer informasjon om Globalaksjonen. På youtube.com vil du også kunne finne en film om Gloria – jenta på forsiden av Globalaksjonsheftet.

HVIS GRUPPEN MANGLER bøsser eller trenge nye er det mulig å etterbestille dette,

samt annet aksjonsmaterieil. Ta kontakt så sender vi det dere trenger for å holde en god Globalaksjon. Øyvind på forbundskontoret kan kontaktes for etterbestillinger og ytterligere informasjon. Send en e-post til oyvind.oygarden@kmspeider.no, eller ring 22 99 15 50.

Lykke til med aksjonen!

Skap opplevelser for flere speidere

Landsleir er alltid et høydepunkt for speidere og ledere.

Det er fantastisk å se hvilke opplevelser speiding gir barn og unge gjennom en uke på leir. Landsleir gir oss noen muligheter vi ikke har på andre leirer, fordi vi er mange. Sånn er det i gruppen iblant også.

Noen muligheter kommer når gruppen blir større.

TEKST > Håkon Skahjem //
FOTO > Audun Berdal //

Her er fem forslag som kan hjelpe til å gi gode speideropplevelser til flere barn og unge i din speidergruppe. Sett dere som mål å gjennomføre minst en av aktivitetene denne speiderhøsten.

A: SEND UT EN INVITASJON

Inviter til speidermøte, til en åpen dag i skogen en lørdag, eller til et julearrangement. Gjør et rekrutteringsstunt før første møte i januar. Det er ikke bare ved skolestart hos de yngste speiderne at det er mulig å rekruttere nye speidere. Finn andre arrangementer eller anledninger gjennom året der det passer å invitere nye speidere.

Bestill vervekort og plakater gratis på kmspeider.no/vervekort, eller ved å sende en e-post til forbundskontoret. Vervekortene og plakaten kan fylles ut med ønsket tekst, og sendes tilbake til gruppen i posten.

B: ARRANGER EN LEDERKVELD

Et godt fellesskap hos lederne i gruppen, på tvers av enhetene, kommer ikke av seg selv. Hvor ofte har lederne tid til å snakke om det å drive en speidergruppe? Det er gruppeleders og gruppestyrets ansvar å sørge for at det er godt og enkelt å være leder i gruppen. Inviter alle til en hyggelig middag. Arranger en kveld der ledere (og andre interesserte) kan friske opp førstehjelpskunnskapen, eller en kort kveldstur med kaffe og kjeks etterpå. Uansett hva som kan passe i ledergruppen hos dere er det viktig å ta dere litt tid til å være et lederfellesskap. Gode grupper kjennetegnes av et godt lederfellesskap.

C: SØK OM Å BLI MED I GRUPPESAMTALEN

Ønsker du at gruppen din skal satse på vekst? Snakk med de andre lederne og meld dere på gruppesamtalen. Gjennom å delta i gruppesamtalen definerer gruppen sine egne mål, og dere får hjelp av to Vekstagenter til å finne de rette verktøyene for å nå målene dere har satt. Dere vil også få tett oppfølging underveis. Les mer om gruppesamtalen på kmspeider.no/gruppesamtalen.

D: TA MED EN VENN

«Ta med en venn-merket» passer for alle enheter. Velg et møte som er godt egnet å delta på for nye speidere og be alle speiderne om å ta med en venn.

Den aller beste reklamen er den våre venner forteller oss ansikt til ansikt. En anbefaling fra en venn er mer verdt enn tusen annonser i avisen eller timevis med TV-reklamer. Som leder har du muligheten til å gi speiderne en ekstra god anledning til å invitere en venn.

E: RYDD I RUTINENE

Enten det betyr å rydde på lageret, oppdatere nettsiden, eller å samle alle terminlistene på et sted, så gjør gode rutiner at lederne i gruppen får mer tid til det vi ønsker å gjøre mer av – å bruke mer tid med speiderne.

Hvis du ønsker flere tips, eller ønsker å høre mer om gruppesamtalen, ta kontakt med Håkon Skahjem på telefon 470 15 153 eller hakon@kmspeider.no. Lykke til med speiderhøsten!

TA LEDELSEN!

KFUK-hjemmet i London inviterer til seminar med fokus på kvinner og ledelse. På seminaret får du høre spennende forelesere fra næringsliv, kirke og organisasjoner.

Det blir god mat og underholdning underveis, og tid til samtaler og diskusjoner med andre engasjerte kvinner og menn. Det blir også anledning til litt sightseeing eller shopping, og du får tilbud om ulike småutflukter i London. Seminaret finner sted på KFUK-hjemmet, et flott herskaps hus i nydelige omgivelser på Londons beste vestkant, Notting Hill. Kom og bli inspirert til å ta ledelse!

Foreløpig oversikt over foredrag

- **Ta ledelsen! – finn lederen i deg selv** m/Solveig Øiestad, daglig leder på KFUK-hjemmet. Foredraget tar utgangspunkt i boken *Why should anyone be led by you?*
- **Ta ledelsen! – i næringslivet** m/ Cecilie Vanem, daglig leder i Dipper. Fokus på hennes erfaringer fra næringslivet og refleksjoner om hva som er en god leder.
- **Ta ledelsen! – i verden.** Kvinners situasjon og kamp i ulike deler av verden. Hovedfokus på Sør-Sudan.
- **Ta ledelsen! – teologi og kvinner.** Gudstjeneste og samtaler med Ingrid Ims, studentprest i Sjømannskirken.

Om seminaret

DATO: 23.-25. januar. Start og middag kl. 17.30 fredag og ferdig til lunsj kl. 14 søndag. Kom gjerne en dag eller to før, eller bli lengre for å få mer tid til å oppleve London.

FOR HVEM: Kvinner og menn fra 18 år og eldre.
PÅMELDING: Bestill rom og meld deg på til Ta ledelsen! på e-post: kontor@kfukhjemmet.org.uk. Frist innen 15. desember

PRIS: Deltakeravgift £ 50 per person. Prisen inkluderer måltider, serveringer og deltakelse på seminaret. Pris for overnatting varierer i forhold til romstørrelse. Vi har alt fra 1 til 5 sengsrom. Se priser på: www.kfukhjemmet.org.uk. Vær åpen for å dele rom med andre deltakere!

REISE: Deltakerne må ordne reise selv.

For spørsmål, ta kontakt med daglig leder Solveig Øiestad på solveig@kfukhjemmet.org.uk, eller telefon (+44) 2077 27 9346.

DITT BIDRAG BETYR NOKO!

>VISELANDS- SJEFEN HAR ORDET

> Gunvor Meling //

VAR DU PÅ LANDSLEIR i sommar? Stilte du opp på ein aktivitet, som haikemannskap eller som stab? I så fall: tusen takk for at du ga litt av deg, så det blei fleire å dele arbeidet mellom, og mindre på kvar enkelt!

EG HAR PRATA med mange ulike folk på Asker 2014. Dei fortel om mengder av nøgde speidarar i alle aldrar etter ei veke på leir. Sjølv sagt er det òg noko ein ikkje er fullt nøgde med, både i gruppa og i større samanhengar. Men kjære deg: Takk for at du bruker av ferien din på å gje dine speidarar ei veke med gode opplevingar. Dei som var i leirstab har brukt frå tre veker til tre år av si fritid for at du og speidarane dine saman skal få ei god leiroppleving, du som

leiar har brukt tid på å planlegge og på å gjennomføre leir med alle dine. Einskildpersonar. Lokale leiarar. Roverar. Maur. Planleggingsstab og leirstab. Frivillige, alle saman. Men dei kan ikkje klare alt utan hjelp.

DET ER LETT Å TENKJE: «Det er det nokon andre som gjer.» Eller: «Det har ikkje noko å seie om eg blir med eller ikkje.» Sanninga er at det har mykje å seie! For den eine som alltid stiller opp på alt, og som alltid får meir enn sin del å gjere, fordi andre tenkjer at deira bidrag ikkje betyr noko.

SOM REGEL ordnar det seg. Mange stiller opp når dei blir spurd direkte. Men kva om me dreg lasset saman frå

byrjinga? Bidreg med det me kan når me ser at nokon treng litt hjelp. Kva om me stiller opp og gjer så godt me kan, så andre kan få sleppe kjensla av å ikkje strekke til? Det gjeld på leir, men og i gruppa. Med litt fleire å dele oppgåvene mellom, blir det enklare for mange å stå i den leiargjerninga dei har. Det kan vere det som gjer at dei held fram som leiarar. Og den skilnaden kan du gjere.

OG DU! Om du framleis har forslag til kva som burde vore annleis på leir – det er aldri for tidleg å melde seg. Eg gler meg allereie til landsleir i 2018!

ER VI DISKRIMINERENDE?

VI HAR NETTOPP gjennomført en fantastisk landsleir takket være alle dere tusenvis av frivillige som bruker ferier, helger og kveldstimer for at våre speidere skal ha gode opplevelser sammen. Og landsleiren ser ut til å gå i budsjett. Det er også viktig fra en generalsekretærs synsvinkel.

PÅ LANDSLEIREN ble jeg gjort kjent med at ikke alle blir inkludert i speiderfelleskapet. Etter at en speiderleder «kom ut av skapet» reagerte gruppen med fullstendig taushet og utestengelse. Jeg ble veldig lei meg da jeg hørte dette. Dette skjer samtidig som både Den norske kirke og barne- og familieministeren med den største selvfølge deltar i Europride, og hvor de fleste i Norge ikke løfter et øyebryn over at noen er lesbisk, homo-fil, bifil eller transperson (LHBT).

JEG VET IKKE hvilken speiderleder som ble utestengt og jeg vil derfor skrive til deg: Sånn skal vi ikke ha det i KFUK-KFUM-speiderne. Vi er, og

skal være, en åpen og inkluderende organisasjon uten hensyn til tro, religion, etnisk tilhørighet eller nasjonalitet jamfør våre grunnregler § 7.1. Og vi burde legge til: seksuell orientering eller funksjonsnedsettelse.

PÅ DEN ANNEN SIDE. Mitt inntrykk er at prinsippet om ikke-diskriminering er høyst levende i vår organisasjon. Jeg vet om mange speiderledere som gjør sitt ytterste for å inkludere barn med ulike behov, og som ikke diskriminerer ledere eller andre fordi de er LHBT eller av andre grunner. Likevel kan vi ikke ignorere at en liten andel av oss ser ut til å diskriminere personer på grunn av seksuell legning. I beste fall er det bare denne ene personen som har opplevd denne type diskriminering, men uansett så er det en person for mye. La oss derfor, sammen, gjøre vårt ytterste for å inkludere alle som ønsker å være en del av KFUK-KFUM-speidernes fantastiske fellesskap. Lykke til med speiderhøsten!

>HEIDIS HJØRNE

> Heidi Furustøl,
generalsekretær //

LYSSPOR

På landsleiren i sommer var det hengt opp fem store lysende kuler midt på leirområdet, som lyste dag og natt. Under hver kule kunne du lese korte tekster til ettertanke. Lyskulene symboliserte perler i Kristuskransen, og tekstene gikk igjen i tema for dagen og i bibeltimene.

TEKST > Solveig Leikvoll //
FOTO > Thomas-André Dahl //

VI BER FOR

- Alle ledere, assistenter og andre bidragsyttere i det lokale speiderarbeidet
- Kretsforum og roverkontakt-samling i oktober
- Semesterstart og forventningsfulle nye og gamle speidere
- Telemark, Troms, Trøndelag, Vestfold og Østfold kretser

VI TAKKER FOR

- En fantastisk landsleiropplevelse i Asker i sommer!
- Alle som har brukt tid og engasjement i planleggingen av leiren
- At landsleir og andre arrangementer i sommer er gjennomført uten store uhell eller ulykker
- Alle som møter inspirerte til en ny speiderhøst med nye muligheter og opplevelser

GUD

Gud er.
Før alt begynte.
Gud er.
Nå.
Gud er.
I all evighet.
Gudsperlen skinner av gull.
Liksom solen gir dag og varme til jorda.
Måtte Gud lyse opp ditt liv!

JEG

Du finnes.
Ingen er som deg i verden.
Verden er ikke den samme uten deg.
Du fyller opp din plass.
Hos Gud venter rommet med ditt navn på døra.
Men nå lever du her.
Du skal leve en egen historie.
Den er bare din.

GLEDEN

Da du var liten var du bare til.
Hender bar deg.
Du ble tatt vare på.
Da du var liten var du NÅ.
Da du ble eldre vokste bekymringene, uroen, angsten.
Glede er å kunne møte neste livsøyeblikk bekymringsløst.
Uten uro, uten angst.

KJÆRLIGHETEN

Du sier til henne: Jeg elsker deg.
Du holder om han og sier:
Du er viktigere enn mitt liv.
Du holder bildet i hendene og vet at du aldri vil elske noen som henne.
Kjærlighet er en lykke, en frukt, en gave, en jubel i livet ditt.
Du elsker: barnet ditt, en du aldri fikk leve med, en mamma, en hund, en venn.
Du sier: min mann, min kone, min pappa, mitt barn, kjæresten min.
Mennesker i ditt liv som er kommet som gaver.
Du er født med kjærlighetsevne.
Fordi du er Guds barn.

OPPSTANDELSEN

Døden vant aldri.
Det fantes en dypere visdom, en sterkere kraft.
Han som var, er og blir.
Han som gir liv og skaper fortsatt.
Døden ble aldri sluttet.
Men begynnelsen, på noe nytt.

MYKJE OG BRA ROVERPROGRAM PÅ LANDSLEIREN

Hinderløypa under trekkampen var veldig kul.

Roveropplegget på Asker var veldig bra! Vi som roverar følte landsleiren hadde lagt litt ekstra i roverprogrammet, fordi det var lagt opp mykje program for oss, og det alltid var mykje liv og god stemning i roverkroa.

TEKST > Sivert Dvergsdal, rover frå Jølster //

FOTO > Lars Røraas, Dave Bird og Jonas Been Henriksen //

VOLLEYBALL HØYRER HEIME på landsleir som roverprogram, og det slo ikkje feil denne gongen heller. Det var veldig kjekt å delta på! Bra dømning og mange lag som deltok.

SJØLVSAGT HADDE DET blitt veldig mange lag om alle roverane skulle vere med på trekampen, men det er nesten så eg synes alle burde det, fordi det er utruleg artig og spennande! Veldig kul hinderløype og praktisk oppgåve, og teorien var som den pleier. Det hadde kanskje vore ekstra kjekt å få ut

resultatlistar over kvar enkelt oppgåve på tavlene, ikkje berre sluttpoenga.

AMAZING ASKER var veldig bra! Vi var veldig i tvil om å reise fordi det varte så lenge, men vi tok det som ein gåtur til byen med mange i lag, der vi fekk gjort dei fleste oppgåvene og fekk sjå litt av det Asker har å by på. Det er veldig bra at ein som landsleirdeltakar kan få litt kunnskap og litt blick på den plassen ein er på. Og ingenting er vel som følelsen av å ha gått i fem timar for å så vere i badehallen i to timar med både boblebad, sklie, stupebrett og badstue!

EG VAR MED PÅ nattmanøveren der vi gjekk opp slalåmbakken og såg utover Asker. Artig med slike turar, og veldig spesielt å sjå utover heile Asker med alle desse lysa klokka to om natta med ein kopp kakao i handa.

HADDE VI HATT MEIR program måtte ein ha byrja å velje vekk ting fordi det hadde blitt for mykje, så det vart passe med program! For ikkje å snakke om maurveka som også var for roverane, veka før. Personleg synes eg nesten det var kjekkare enn sjølve leiren...

Ei av oppgåvene under Amazing Race var å lage eit kamerastativ.

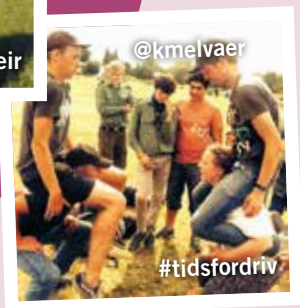
Volleyballturnering på leir er ein slager. Ragnarok frå Jølster vann turneringa på landsleiren.

#kmrover

FØLG MED PÅ KVA SOM SKJER, OG DEL ROVEROPPLEVINGANE DINE PÅ INSTAGRAM: #KMROVER!

OVER 1700 BILDER MED #KMROVER TIL NÅ! HUSK OGSÅ #KMSPEIDER :-)

ROVERFEMKAMP OG ROVERTREFF I ROGALAND

TEKST > Martin Grønfjell // FOTO > Lars Røraas //

FIKK DU MERSMAK av rovertrekampen i Asker? Velkommen til roverfemkamp 19.–21. september på Horve 2 utenfor Sandnes i Rogaland! Roverfemkampen er en lagkonkurranse der rovere i tremannslag konkurrerer mot hverandre i fem øvelser: teoretisk oppgave, valgfri oppgave, hemmelig oppgave, orientering (dag/natt) og hinderløype.

DET ER MULIG å melde på lag i så mange grener man ønsker. For å kåres til vinner av femkampen, og vinner av det gjeve vandretrofeet, forutsettes det at man deltar i alle grenene.

PARALLELT MED roverfemkamp arrangeres det rovertreff. Her har du mulighet til å møte igjen nye og gamle rovervenner fra land og strand.

PRIS FOR ARRANGEMENTET er kr. 250,-. Prisen dekker deltagelse på femkampen og rovertreff + felles middag på lørdag. Resten av måltidene må dekkes selv. Påmelding skjer gjennom Min Side eller speiderprogram.no. Vi ses på roverfemkamp og rovertreff på Horve 2 i Rogaland!

FOR MER INFORMASJON:

- Facebook: Roverfemkamp og rovertreff 2014 i Rogaland
- speiderprogram.no: Roverfemkamp/rovertreff
- Reglement for femkampen finner du på kmspeider.no/rover

FORBUNDSNYTT

GULLKOMPASSET delt ut på landsleiren

På landsleiren i sommer ble forbundets høyeste hederstegn, *Gullkompasset*, delt ut til elleve ledere. Hederstegn er forbundets formelle takk til ledere som har hatt en ekstra stor betydning for KFUK-KFUM-speiderne. I en frivillig organisasjon som vår er det viktig å vise at man er takknemlig for den innsatsen som legges ned. Vi har alle møtt ledere som har betydd det lille ekstra. Det kan være kontinuitetsbæreren som har båret det lokale speiderarbeidet når ingen andre har orket. Det kan være ildsjelen som engasjerer hele lokalsamfunnet, eller det kan være han eller hun som alltid tar på seg å arrangere de store leirene. Kanskje har du en leder i tankene som fortjener å bli satt ekstra pris på? Da bør du sende en e-post til hederstegn@kmspeider.no, og begrunne hvorfor denne lederen fortjener heder. Hederstegn handler ikke om pomp og prakt, men om å bli sett. Ser du innsatsen andre gjør?

Forbundet har i dag to typer hederstegn. Den ene er hederstegn for 10 og 25 år som leder, som deles ut som påskjønnelse for langvarig innsats som frivillig i forbundet. Tildeling vedtas av kretsstyret.

Den andre typen hederstegn er *Gullkompasset* og *Sølvkompasset*. Disse deles ut til ledere som med sin innsats har oppnådd gode resultater, eller hatt særlig betydning for KFUK-KFUM-speiderarbeidet, utover det vanlige. Tildeling av *Gullkompasset* og *Sølvkompasset* vedtas av Hederstegnutvalget. Retningslinjer og søknadsfrister for forbundets to øverste hederstegn finner du på kmspeider.no/hederstegn.

På landsleiren i sommer fikk følgende ledere tildelt *Gullkompasset*:

- Terje Aasheim, Søndre Slagen
- Arne Dahler, Alta
- Per Ove Løkstad, Høybråten
- Tor Egil Matre, Direktemedlem
- Kirsten Flåtesund Ravnemyr, direktemedlem
- Anne Bergljot Skoglund, Alta
- Thor Strandenæs, Rennesøy
- Karen Margrete Sture, Tasta
- Jon Tysdahl, Lommedalen
- Kari Vatne, Blindheim
- Elisabeth Walman, Lillehammer

Vi gratulerer alle med velfortjente utmerkelser!

AKTIVITETS- KALENDEREN 2015

I oktober kommer den nye aktivitetskalenderen for 2015! Det årlige kalendersalget genererer viktige inntekter for gruppene lokalt og for KFUK-KFUM-speiderne nasjonalt. Salget bidrar til at vi kan tilby et godt program, kurs og arrangementer, og gjennom å henge på veggen i tusenvis av hjem rundt om i landet gir det også en flott mulighet til å vise frem KFUK-KFUM-speiderarbeidet. Kalenderen er en praktisk planleggingskalender og forteller om hvem vi er og hva vi står for. Informasjon om årets kalendersalg sendes gruppene i løpet av september, og kalenderne blir sendt til gruppene i uke 43.

Ved å selge minst tre kalendere premieres speiderne med et gratis kalendermerke. Den som selger flest kalendere får en flott premie – et gavekort i Speiderbutikken til en verdi av kr. 1000,-. For å bli årets kalenderselger, send inn navn og antall solgte kalendere til post@kmspeider.no. Speiderne kan også ta et av spesialistmerkene som har fokus på kalendersalget: *Selger* for oppdagere, *Butikksjef* for stifinnere og *Gründer* for vandrere. Merkekravene finner du på speiderprogram.no, og merkene kan bestilles på speiderbutikken.no.

Lykke til med kalendersalget!

Vervemateriell til et nytt høstsemester

Skal du verve nye speidere eller ledere, eller invitere til et speiderarrangement? Da kan du bruke vervekort, brosjyrer og plakater til å reklamere for speidergruppas aktiviteter.

Plakater og vervekort, med eller uten tekst på baksiden, bestilles via kmspeider.no/vervekort. Alt vervemateriell kan bestilles fra forbundskontoret på post@kmspeider.no eller telefon 22 99 15 50, eller det kan lastes ned på kmspeider.no/materiell. Vervemateriellet er gratis og sendes i posten. Se også vekstheftet *Bli flere* for tips til rekrutteringsarbeidet i din speidergruppe.

Foto: Ingeborg Marie K. Skjelmo

VAL PÅ LANDSTING 2015

Landstinget i 2015 holdast 17.–19. april i Bergen. Valkomiteen har starta arbeidet fram mot landstinget, og treng di hjelp til å finne kandidatar til nytt landsstyre. KFUK-KFUM-speidarane treng eit landsstyre med engasjerte og reflekterte leiarar, som er villige til å arbeide for å få gjennomført våre mål og visjonar. Det er ikkje eit krav å ha vore aktiv på forbundsplan tidlegare.

Heile landsstyret står på val på kvart landsting. Landsstyret består av landssjef, viselandssjef og seks styremedlemmar. I tillegg velgast to varamedlemmar. Det skal og velgast fire representantar til Speidernes fellesorganisasjon (Spf), som er fellesplattformen for speidarrørsla i Noreg. Kunne du tenke deg å stille til val, eller kjenner du nokon me bør utfordre? Ta kontakt med oss på valgkomite@kmspeider.no. Ikkje nøl med å stille eventuelle spørsmål. Valkomiteen består av Anne Valen (leiar), Arne Dahler, Kari Motland og Magnus Rynning Nielsen. Me vil vere aktivt tilstades på kretsforum 24.–26. oktober.

Foto: Svein Olav Ekvik

Speiderlovsrevisjonen

Et nytt og omforent forslag til ny speiderlov ble presentert rett før sommeren, og ble debattert i flere omganger i lederteltet på landsleiren. Etter å ha mottatt de siste tilbakemeldingene på dette forslaget frem til 10. august, besluttet Speidernes fellesorganisasjon i sitt styremøte 21. august å anbefale at komiteens forslag fremmes for Norges speiderforbund sitt speiderting første helg i november og KFUK-KFUM-speidernes landsting i april 2015. Følg prosessen videre på speiderlov.no.

På speidermerker.no finner du alle de nye merkekravene og læringsmålene. Finner du ikke ditt drømmemerke? Foreslå ett eller flere merker, og bidra til programfornyelsen du også!

SPEIDERMERKER.NO

I forbindelse med landsleiren lanserte programpatruljen nettstedet speidermerker.no. Her finner du nye merker for oppdagere, stifinnere, vandrere og rovere, sammen med de nye læringsmålene.

TEKST > Martin Enstad, leder av programpatruljen //

PROGRAMMET ER I UTVIKLING. I tiden fremover vil det jevnt komme nye merker, og etter hvert som semestermerker for oppdagere og gradsmerkene for stifinnere og vandrere blir klare, vil du finne dem sammen med tilhørende ressurser på speidermerker.no. Læringsmålene vil også bli revidert etter hvert som programrevisjonen utvikler seg.

PÅ SPEIDERMERKER.NO ER DET lagt opp gode funksjoner for å kunne dele merkene enten via e-post, sosiale medier eller rett og slett som utskrift. Finner du merker som du blir fristet av, så del dem med resten av ledergruppa, og fortell om dem på sosiale medier.

I TILKNYTNING TIL hvert merke vil du etter hvert kunne finne en rekke ressurser. Det kan være lenker til aktuelle instruksjonsvideoer på YouTube, nettsider med gode tips, eller filer med forklaringer eller arbeidstegninger. I skrivende stund er det noe begrenset hvor mange ressurser som er tilknyttet hvert merke, men det vil komme mer. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at speidermerker.no er en foreløpig nettside. I 2016, når

programrevisjonen er fullført, vil forbundet lansere en ny nettbasert ressursbank for programmet med langt flere ressurser og bedre funksjonalitet.

DE NYE MERKENE setter fokus på kjente speidertema som førstehjelp, samfunnsengasjement, naturkunnskap, friluftsliv og kristen tro. Det er et mål at de nye merkene skal skape aktivitet. Og vi har vært opptatt av at det skal være lett for både speidere og ledere å vite når merkekravene er fullført. Samtidig er det en lederoppgave å tilpasse merkekravene til lokale forhold. Jesus sa noe klokt om sabbaten, som også gjelder for speidermerker: Speidermerkene er til for speidernes skyld, ikke speiderne for merkenes skyld.

MERKENE ER IKKE ment som individualistiske prosjekter. Som regel vil det være naturlig at man tar merker sammen i oppdagerflokk, stifinnertroppen, vandrertroppen, i patruljen eller i roverlaget. For de svært ivrige speiderne er det mulig å ta merker alene.

FOR NESTEN SAMTLIGE merker som er lansert til nå, er det innenfor samme tema merker for både oppdagere, stifinnere, vandrere og rovere, men med ulik vanskelighetsgrad. Dette gjør det mulig å bruke merkene som inspirasjon for programmet også på gruppeturer eller gruppemøter. Og det gjør det mulig å la eldre speidere få være instruktører for yngre speidere. For eksempel kan stifinnere som har tatt førstehjelpsmerket for stifinnere, hjelpe oppdagere som skal ta førstehjelpsmerket for oppdagere.

DE NYE MERKENE er runde, og de har en ring med samme farge som enhetsskjerfet. Merkene skal bæres på høyre arm, på samme måte som dagens patruljemerker og spesialtmerker. Hvert merke teller med i merkesnoen.

NÅR MAN PLANLEGGER semesteret er det lurt å se merkene sammen med andre programtilbud som Globalaksjonen, Haikeligaen og Tråkk.

Her er en oversikt over de nye merkene som til nå er lansert. Les mer på speidermerker.no.

	OPPDAGERE	STIFINNERE	VANDRERE	ROVERE
Førstehjelp				
Geocaching				
Jul				
Pionering				
Stop Poverty				
Tre				

VIL DU BIDRA TIL PROGRAMFORNYELSE?

De merkene som nå er lansert er blitt til med god hjelp fra engasjerte speiderledere som har ønsket at akkurat deres spesialinteresse skal få et nytt og godt merke. Så er merket blitt til i en dialog mellom disse engasjerte lederne og programpatruljen.

Nå trenger vi din hjelp. Har du et tema som du er spesielt god på eller brenner for? Vi er

på jakt etter ledere som ønsker å utvikle forslag til nye merker innenfor hele bredden av det som kan kalles speiding.

Vi er også på jakt etter ledere og rovere som kan tenke seg å utvikle møteforslag eller andre programaktiviteter til det nye programmet. Kunne du tenke deg å få tilsendt en bestilling på tre temaer og lage et møteforslag

til hvert tema? Har du en god lek liggende, som du kan sende inn? En sporlek, et lysspor, et turopplegg som andre kunne ha glede av å se på?

Ønsker du å være med på dette, eller har du andre ideer, så ta kontakt med programpatruljens patruljefører på martin@kmspeider.no.

TRYGG OG SIKKER SPEIDING

1

2

3

Ressurshftet *Trygg og sikker speiding* er navnet på forbundets nye hefte som omhandler sikkerhet og beredskap. Dette er et hefte alle ledere bør kjenne til.

TEKST > Tormod Eldholm //
FOTO > Dave Bird, CF Salicath og
Tormod Eldholm //

TRYGG OG SIKKER SPEIDING er en omarbeidet og revidert versjon av det gamle heftet *Trygg speiding*. Det nye heftet har fått enda mer fokus på sikkerhet. Det er tydeligere på hva som er krav, hva en ikke skal gjøre og hva en bør gjøre på speiderarrangementer i forhold til sikkerhet. På denne måten håper vi at alle unngår alvorlige ulykker og skader.

REVISJONEN ER UTFØRT av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra KFUK-KFUM-speidernes beredskapsgruppe og andre med mye erfaring med friluftsliv og sikkerhet. *Beredskapsplan for fysisk sikkerhet og Retningslinjer ved grenseoverskridende adferd og overgrep* er også nylig revidert og godkjent av landsstyret. Disse er tatt med fremst i heftet.

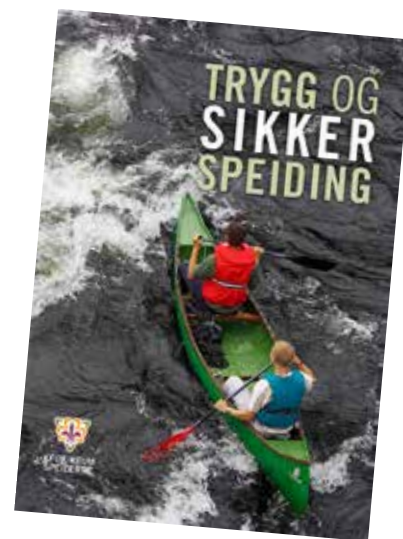
DA TRYGG OG SIKKER SPEIDING gir en del krav som er nye for speiderarrangementer er heftet også forankret i landsstyret. Selv om speiderarbeidet er basert på frivillighet og dugnad må vi forholde oss til enkelte lover. En viktig lov er *Produktkontrolloven*, som har til hensikt å sikre at aktivitetene vi og andre tilbyr har en trygg og sikker gjennomføring (tidligere omtalt i Lederforum nr. 2/13).

KUNNSKAPSNIVÅET PÅ aktiviteter kan være svært ulikt rundt om i gruppene. Det er derfor vanskelig å få et hefte som gir helt konkrete svar på alt, samtidig som det dekker all aktivitet i forbundet. Ledere fra ulike steder i landet og med ulik bakgrunn og erfaring har derfor kommet med gode innspill før den endelige utgaven forelå.

1 **SIKKERHET:** Risikovurdering av våre aktiviteter er en viktig lederoppgave.

2 **FØRE VAR:** Om uhellet er ute, er det viktig å ha god kjennskap til beredskapsrutinene.

3 **KANOPADLING:** Ressurshftet forsøker å gi gode svar og råd til ulike aktiviteter.

KRAVENE SOM ER SATT i heftet til gjennomføring av aktiviteter er ikke ment å redusere den aktive og utfordrende speiderhverdagen. Alle grupper oppfordres til å gi speiderne grensesprengende og utfordrende aktiviteter! Men samtidig må lederne tenke sikkerhet slik at vi unngår alvorlige hendelser. Kanskje må noen grupper legge om noen aktiviteter som følge av kravene i heftet.

ALLE LEDERE fra patruljeførere og oppover oppfordres til å lese heftet. Bruk det aktivt når aktiviteter planlegges. Heftet bør også være tilgjengelig i speiderlokaler og på leirer. Aktuelle deler av heftet kan gjerne være med på alle turer. Spesielt er beredskapsplanen viktig å ha med. På sikt vil det bli jobbet med å lage små kort i lommestørrelse med den viktigste infoen fra heftet.

AKTUELLE TEMAER fra heftet kan gjerne bli gjennomgått på ledersamling i gruppen. Noen grupper har stort fokus på sikkerhet og bruker heftet når lederne går gjennom risikovurdering før turer og andre arrangementer. På denne måten får alle lederne fokus på sikkerhet og alle følger like regler.

VI HÅPER du som speiderleder opplever heftet som en nyttig ressurs i det daglige speiderarbeidet!

DET SKJER

Nordtangen er forbundets nasjonale speidersenter på Gran på Hadeland, og har vært eid av organisasjonen siden 1946. Stedet brukes til kurs og samlinger, gruppeturer, Rolandleirer, KILT, andre sommerleirer og utleie til eksterne. Nå skjer det mye på Nordtangen!

TEKST > Karen Marie Engeseth //
FOTO > Karen Marie Engeseth og
Bjarne Lohmann Madsen //

LEIRPLASSEN

Det bygges ny firefelts riksvei 4 fra Roa til Lygna, som blir lagt i tunnel øst for Gran sentrum. Dagens vei forbi Nordtangen blir lokalvei. Veibyggingen har gitt mye over-skuddsmasse, både fra rensking av terreng og fra tunnelen. En del av denne massen er plassert på Nordtangen. Leirplassen på Nordtangen har hatt tre nivåer; oppe ved husene, en terrasse og nedre plan. Nå er nedre plan betydelig utvidet og hevet opp til terrassens nivå. Tidligere hadde vi telt-plass til omtrent 200 på Nordtangen, nå har vi telt-plass til 800!

Kanskje Nordtangen er stedet for neste gruppe- eller kretsleir? Det er enkelt å være teknisk ansvarlig med leir på Nordtangen. Programstaben får også god hjelp med blant annet forslag til haikeruter.

Før oppfyllingen av masse startet ble bjørke-skogen hugget. Banevoktere og dugnads-folk har kappet og kløyvet. Peisveden på Nordtangen er sikret for mange år fremover! Deler av Nordtangen er naturreservat.

Oppfyllingen har skjedd utenfor naturreser-vatets grenser. Gran kommune og fylkes-mannens miljøvern-avdeling har vært viktige støttespillere. Fuglelivet i naturreservatet skal ikke bli forstyrret av utvidet leirplass.

De som har hatt telt-plass nærmest skogen på Nordtangen har hatt god mulighet til å stifte bekjentskap med myggen! Hevning av leirom-rådet gir også litt avstand til våtmarksområ-dene. Vi håper og tror at det også betyr større avstand til myggen.

VANN OG KLOAKK

Gran kommune ruster opp ledningsnettet for vann og kloakk, og dette blir lagt rett forbi Nordtangen. En viktig del av avtalen med entreprenøren for utbyggingen av riksvei 4 er at de graver grøft fra hovedledning og inn til husene. Avtale er inngått om legging av rør og tilkobling. Dette arbeidet er i hoved-sak finansiert med gaver fra Oslo krets og støtte fra Inger Johanne Amelns legat. Det er Gran kommune som styrer fremdriften for tilkobling. Etter planen vil dette skje høsten 2015. Nordtangen har i alle år hatt et svært

PÅ NORDTANGEN

kalkholdig vann. Gråhvite drikkeglass og te som ser ut som svart kaffe er godt kjent for Nordtangenbrukere. Med tilkobling til offentlig vann og kloakk vil disse praktiske problemene være borte.

Nordtangen har i dag ikke dusjmuligheter. En viktig grunn til dette er vår nåværende løsning for vann og avløp. Med tilkobling til offentlig vann og avløp er denne hindringen borte. Nordtangenkomiteen har i samarbeid med arkitekt sett på mulige løsninger. Planen er et sanitærbygg på 80 m². Her skal det bli toaletter, dusjer og vaskerom. Dagens utedoer vil få en etterlengtet avløsning. Bygget er for helårsbruk men vil være oppdelt i flere enheter slik at vi kun bruker deler av bygget på vinterstid. Realisering avhenger av offentlig godkjenning og finansiering.

GAPAHUKEN

Nede ved Jarenvannet ligger gapahuken. En flott plass å lage god mat på bål, synge, snakke, se på det unike fuglelivet, ta kvelds – og morgenbad. Bruk av gapahuken kan gjerne kombineres med bruk av husene.

HVORDAN FINANSIERES UTVIKLING AV NORDTANGEN?

Nordtangen er et ubetjent leirsted og leieinntektene skal dekke driftsutgiftene. Utvikling av stedet må finansieres på annen måte. Gaver fra grupper, kretser og ulike sammenhenger har gjort det mulig å arbeide med videreutvikling av Nordtangen. Gaver kan gjerne øremerkes.

Nordtangen har en egen givertjeneste. Givertjenesten øremerkes hvert år slik at pengene ikke går inn i det store «driftssluket». Giverne får informasjon direkte fra Nordtangenkomiteen. Det er også mulig å trekke fra beløpet du gir på skatten. Kan du tenke deg å være med i givertjenesten for Nordtangen? Ta kontakt med forbundskontoret på post@kmspeider.no

LYST TIL Å SE ALT SOM SKJER?

Velkommen på Banevoktersamling og dugnad 5.–7. september! Dette er en samling uten deltakeravgift.

NORDTANGEN NASJONALE SPEIDERSENTER

- Hovedbygg med 35–40 sengeplasser.
- Anneks med 12–15 sengeplasser.
- Gapahuk med plass til 30.
- Kanoer til utleie.
- Eget kapell.
- Leirplass til 800.
- Utleie via forbundskontoret – post@kmspeider.no
- En egen komité har ansvar for drift og utvikling av stedet.
- Banevokterne er Nordtangens egen dugnadsgjeng som samles to ganger i året til arbeid og moro.
- Les mer på: kmspeider.no/Nordtangen

SULDALSHEIENE

Det finnes utrolig mange flotte fjell i Norge, så det er krevende å skulle plukke ut ett blant de beste.

MULIGHETENE TIL FJELLTURER varierer alt etter hvor i landet en befinner seg, og tidsperspektivet på turen. For å få den beste opplevelsen av fjellturen er det fordel å kunne tilbringe romslig tid i fjellet, eller over snau-fjellet. Mektige fjellformasjoner og flotte landskap er noe jeg verdsetter høyt. Gjerne med noen fjellvann.

OM JEG SKAL VÅGE meg til å kåre mitt favorittfjell må det bli i Suldalheiene i Rogaland, nærmere bestemt området omkring Stranddalen. Turen starter gjerne med bratt stigning for å komme opp mot selve fjellplatået, og her begynner moroa. Endeløse områder med variert natur er noe av det som venter oss. Spenningen er å ta og føle på. Hva opplever vi rundt neste kolle, hvilke naturfenomen kan vi vente oss?

OM DU GÅR den mest brukte ruta fra Øvre Moen til Stranddalen vil du allerede i starten bli kjent med at vann er det nok av i disse områdene, både innsjøer og elver. Tilsvarende vil du finne flere flotte innsjøer oppe på selve fjellmassivet. Men er det kun endeløse mengder med nuter og fjellvann vi ønsker å oppleve? Hvor ble det av overraskelsen? Etter

hvert som turen skrider frem vil du plutselig oppdage Stranddalsgubben, formet av naturen selv. Og i den bløte, kalkrike berggrunnen florerer et mangfold av vakre, dels sjeldne fjellplanter.

FJELLET FUNGERER SOM en utmerket plass å koble av og oppleve en annen dimensjon av tilværelsen. Det hektiske hverdagslivet blir glemt for en periode, og du kan konsentrere deg fullt og helt om å være tilstede. Rett og slett meditasjon for sjelen.

FOR Å FÅ et fullstendig helhetsinntrykk av Suldalheiene må du ikke glemme å se både opp, frem og ned. Hva med rypene som plutselig tilsynelatende dukker opp fra intet, fiskene som vaker i fjellvannet, eller blomstene som åpenbarer seg der ingen kunne tro at noe ville gro?

ETTER TO-TRE TIMERS gange skimter vi noen hytter i det fjerne. Hyttene er rødmalte, og ser ut til å være velstelte. Hva er dette for noen hytter, langt inne i fjellheimen? Kan det være en av de mange turisthyttene en finner i Suldalsfjellene? Hva har de å tilby i dag?

VED ANKOMST TIL DNT sine hytter på Stranddalen blir vi tatt godt i mot av personalet som har tid til en prat. De kan også by på variert utvalg av mat og drikke. Om du er heldig, kommer du på selve komledagen, hvor

Stranddalen sine berømte komler blir servert. På tur smaker maten ekstra godt.

OM DU ØNSKER å forlenge turen er det mulighet til å overnatte på hyttene i Stranddalen, noe som gir mulighet til å oppleve enda mer av naturens herlighet. Kanskje du er klar for et velfortjent bad i det heller kjølige fjellvannet etter dagens traverser? Uansett vil hyttene være en god bidragsyter til å senke skuldrene og slappe av.

EN TUR TIL naturfenomenet Smørslagjo er absolutt å anbefale. Denne forunderlige steinformasjonen finner vi etter omtrent en halvtimes gange fra turisthyttene i østlig retning. Vi undres og tar fram fotoapparatet. Området har også et rikt planteliv med mange sjeldne planter.

ETTER EN FLOTT TUR har du valget mellom å snu eller oppleve enda mer av naturens mangfold. Her er fjelltopper i alle himmelretninger. Uansett vil du sitte igjen med mange gode minner til å leve på i lang tid fremover.

Her vokser også vakre og sjeldne fjellplanter.

Ole Martin ved ett av områdetets mange fjellvann.

Smørslagjo er en forunderlig steinformasjon omtrent en halvtimes gange fra hyttene i Stranddalen.

**MITT
FJELL**

Ole Martin Haugen utfordrer Inger Skjold Bratli fra 3. Eiksmarka 1 KFUK-KFUM-speidere til å skrive om sitt fjell eller sin favorittplass til neste nummer av Lederforum.

Foto: Ørjan Apeland

LEDERKURS – LEDELSE

Dette er kurset for deg som har lyst til å utvikle deg som leder, lære praktiske grep du kan bruke i speidergruppa, og ikke minst tilbringe en hyggelig helg sammen med speiderledere fra hele landet!

På dette kurset vil du bli mer bevisst på hvordan du kan utnytte din egen lederstil positivt – og hvordan du kan løfte frem ledere rundt deg. Du vil få gode råd om håndtering av krevende lederoppgaver som grensesetting, konflikthåndtering og tilrettelegging for barn med spesielle behov, og du får tips for gode andakter.

Når vi samler mange ledere fra ulike speidergrupper blir det også mulighet for å hente gode ideer fra hverandre, og å ha det hyggelig sammen! Peiskos og kakao står selvfølgelig på programmet. Velkommen til Nordtangen, og kom gjerne sammen med en annen leder fra gruppen din!

 Kurset er for deg som har noe erfaring og vil dyktiggjøres som leder. Født i '96 og eldre.

 Ledelse, lederstiler, læring, kommunikasjon, maktmisbruk, kristen tro og egenutvikling, relasjoner, internasjonal speiding og leirbålsprat.

 31. oktober – 2. november.

 Nordtangen.

 Kr. 800,-. Gir 75 % i Frifondstøtte.

 Innen 10. oktober.

KURS OG ARRANGEMENTER HØSTEN 2014

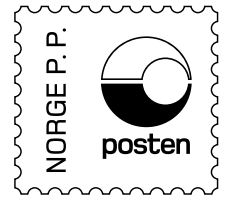
- 5.–7.9. BANEVOKTERSAMLING**
Nordtangen. Født i '98 og eldre. Påmelding snarest! Gratis.
- 7.9. FRILUFTSLIVETS DAG.**
- 7.–14.9. FRILUFTSLIVETS UKE**
Se frifo.no for oversikt over lokale arrangementer.
- 12.9. HAIKELIGAEN 2014–2015 SESONGSTART**
- 12.–14.9. TRÅKK**
Lokalt. Merker kjøpes på speiderbutikken.no.
- 15.9. GLOBALAKSJONEN 2014–2015 STARTER.**
- 19.–21.9. ROVERFEMKAMP/ROVERTREFF**
Rogaland. Født i '98 og eldre. Påmelding innen 29. august. Pris: 250,-.
- 18.–19.10. JOTA OG JOTI**
For alle. Registrering på jotajoti.no. Merker selges i Speiderbutikken.
- 24.–26. KRETSFORUM/ROVERKONTAKTSAMLING**
Hadeland. Påmelding innen 3. oktober. Pris: 2350,-.
- 31.–2.11. LEDERKURS – LEDELSE**
Nordtangen. Født i '97 og eldre. Påmelding innen 10. oktober. Pris: 800,-.
- 8.11. ESG-DAGEN**
Programmaterieell finnes på speiderprogram.no.
- 9.–15.11. DEN INTERNASJONALE BØNNEUKA**
worldywca.org.
- 1.12. DEN INTERNASJONALE HIV/AIDS-DAGEN**
Programmaterieell finnes på speiderprogram.no. Merkene selges på speiderbutikken.no.
- UKE 48 FREDSLYSET FRA BETLEHEM KOMMER TIL NORGE**
Se St. Georgsgildene sin nettside sggm.no for transportplan.

Arrangementskatalog og arrangementsplan for 2014 og fram til og med sommeren 2015 kan lastes ned fra kmspeider.no under *materieell*. Se også *kalenderen* på speiderprogram.no.

avsender: Norges KFUK-KFUM-speidere, Postboks 6810. St. Olavs plass, N - 0130 Oslo

kmspeider.no

NR.3/2014 - 12. ÅRGANG, MEDLEMSBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE

SPEIDER BLADET

